

การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
Leadership education of School Administrators in Schools Under
the Office of Chaiyaphum Primary Education Area 1

ฐิติพร แสงกล้า¹ และ เพ็ญภา สุขเสริม²

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ^{1,2}

Thitipon Sangkla¹ and Pannapa Sukserm²

Chaiyaphum Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, E-mail: thitipon2727@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน 2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน และ (3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 314 คน การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์, ด้านความคิดสร้างสรรค์, ด้านการทำงานเป็นทีม, ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = .31) รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = .36) ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = .33 และ $\bar{x} = 3.50$, S.D. = .31 ตามลำดับ) และด้านที่มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

* ได้รับบทความ: 22 เมษายน 2565; แก้ไขบทความ: 23 มิถุนายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 29 มิถุนายน 2565

ในโรงเรียนน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .40) ประโยชน์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับและพัฒนาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้กับครูที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; พฤติกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) is to study the leadership style of school administrators in schools. 2) to compare the level of leadership of school administrators in schools. and 3) to study the recommendations for the development of leadership behaviors of school administrators in schools Under the Office of Chaiphum Primary Education Area 1. The sample groups used in this study were: teachers and school personnel in Under the Office of Chaiphum Primary Education Area 1 Academic year 2021. Number of 314 people. The study of leadership of school administrators in all 5 areas is Vision, Creativity, Teamwork, Human Relations and in Individualized Consideration The results of the data analysis of educational leadership style of school administrators in schools Under the Office of Chaiphum Primary Education Area 1. The overall picture is at a high level ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .03) When considering each aspect, it was found that the aspect that had the most leadership in school administrators in schools was Human Relations ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = .31) followed by Teamwork ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = .36) Vision and Creativity ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = .33 and $\bar{x} = 3.50$, S.D. = .31 and the aspect that had the least leadership of the school administrators in schools were Individualized Consideration ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .40) The benefits of doing this research It made me know the level of satisfaction with the Leadership of School Administrators in the Performance of Teachers in Schools. make a suggestion to be used as a guideline for adjusting and developing the behavior of educational institution administrators. The results of this research will be useful for the performance of teachers under their command. Work together effectively

to achieve the goals of the school. This is directly beneficial to the administration in the next educational institution.

Keywords: Leadership; Behavior; School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติเป็นคนไกลหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแส การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความ ได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัด การศึกษาการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และ สมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมจริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศ ที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาระบบเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1)

อุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาไทยคือการขาดภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ทั้งผู้นำระดับสูงและผู้นำระดับกลาง อย่างไรก็ตามองค์การต่าง ๆ ของไทยยังขาด วิสัยทัศน์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มักจะตามกระแสนโยบายและแนวการทำงานของผู้นำระดับสูง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่กล้าวิพากษ์ วิจัยและตัดสินใจทำอะไรใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากแนวนโยบายที่ส่งมา จากเบื้องบนหรือแนวปฏิบัติเดิมเดิมที่ทำกันมาช้านานซึ่งนายณัฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในเวลานั้น ได้นำแนวทางการบริหารของรัฐบาลมาต่อยอด เป็นแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของชาติรวมทั้งนโยบายของรัฐบาล โดยได้มอบนโยบายการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตอนหนึ่งว่าคุณภาพของ โรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการโรงเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนที่ไม่มีคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นในทุกภาคส่วน ของโรงเรียน (ณัฐพล ทีปสุวรรณ, 2562 : 5)

ผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นกลไกสำคัญที่มีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา ผู้บริหารยังมีบทบาทต่อการบริหารโรงเรียนมาก เพราะโรงเรียนเป็นระบบย่อยของระบบการศึกษา และระบบสังคม การจัดการศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการบริหารจัดการโรงเรียนจึงเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและทีมที่จะต้องนำเอานโยบายที่ได้รับไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานในองค์กร เนื่องจากจะทำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานทั้งในและนอกองค์กร มีความเชื่อมั่นศรัทธา ส่งผลให้เกิดพลังในการร่วมมือร่วมใจไปสู่การเปลี่ยนแปลง ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ในการบริหารงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเพื่อให้การบริหารทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วน สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อบุคคลและผู้ร่วมงาน โดยผู้นำจะพยายามทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับอิทธิพลและโน้มน้าวใจ เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตาม ทั้งนี้ศักยภาพของผู้นำนั้นมีผลต่อผู้ร่วมงานในด้านความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานต่างๆ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รัตติกรณ จงวิศาล (2559 : 3) กล่าวว่า องค์การจำนวนมากมีความต้องการพัฒนาผู้บริหารและพนักงานให้มีภาวะผู้นำ เพราะเห็นความสำคัญว่าภาวะผู้นำของบุคคลในองค์กรจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้หากภาวะผู้นำของผู้บริหารตรงกับความต้องการของผู้ร่วมงานมากจะส่งผลให้องค์การหรือสถานศึกษามีผลผลิตที่สูงมากขึ้น การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ มีศิลปะของการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามวัตถุประสงค์ของตน สามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตระหนักตลอดจนเชื่อฟัง เคารพนับถือ มีความจงรักภักดีและให้ความช่วยเหลือทำให้องค์การได้พัฒนาตามเป้าหมายที่วางไว้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่สำคัญมากในการจัดการศึกษา เพราะว่าการทำงานของผู้บริหารย่อมส่งผลต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนโดยตรง ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาจะศึกษาเรื่องแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร เสริมสร้างและรักษาระดับแรงจูงใจของคณะครู อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู/บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 มีสถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,941 คน จำแนกเป็น ครู/บุคลากรสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 532 คน ครู/บุคลากรสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 1,195 คน และครู/บุคลากรสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 214 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู/บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ปีการศึกษา 2564 จำนวน 321 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976 : 247 ; อ้างถึงใน อรพรรณ เทียนคันฉัตร, 2560 : 59) ดังนี้

5	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมากที่สุด
4	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมาก
3	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำปานกลาง
2	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำน้อย
1	หมายถึง	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาระบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือรับรองจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งได้แก่ ครู/บุคลากรในโรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู/บุคลากร เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมส่งแบบสอบถามคืนตามที่เจ้าหน้าที่พร้อมติดสแตมป์ถึงผู้วิจัย เพื่อความสะดวกในการส่งแบบสอบถามคืน และแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยไปส่งและติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามไป 321 ชุด ได้กลับคืนมา 321 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. นำข้อมูลของแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

3. วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน จำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้การทดสอบ F-test (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างแล้วทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เพศ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.24 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.76 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.16 และอายุของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด อายุ 50 - 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.85 ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.89 และประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.56 ขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.68 และขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 10.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย พบว่า การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = .31) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .40)

2) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผล ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = .33) ด้านที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล โดยการวางแผน การเปลี่ยนแปลงและจัดทำสิ่งใหม่ ๆ ในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = .45) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารปรับแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคลและกลุ่มงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = 0.51)

3) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผล ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = .31) ด้านที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารมีความฉับไว ในการรับรู้ข่าวและเหตุการณ์ใหม่ ๆ ทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = .49) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานเสมอ ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.51)

4) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผล ด้านการทำงานเป็นทีม (Team Work) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = .36) ด้านที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารให้ครูปฏิบัติงานเป็นทีม เพื่อสร้างจุดร่วมในความสำเร็จ ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = .51) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงาน ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = .53)

5) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = .31) ด้านที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารมีจิตใจกว้าง เป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = .45) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และให้คำปรึกษา และคำแนะนำเมื่อมีปัญหา ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = .59)

6) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปรผล ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration : IC) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .40) ด้านที่มากที่สุด คือ ผู้บริหารให้การยอมรับและสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของครู ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = .56) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงานโดยเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = .73)

ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบระดับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน จำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้การทดสอบ F - test (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างแล้วทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครู และบุคลากรเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างผู้ศึกษาได้นำผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครู และบุคลากรเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD รายละเอียด ดังนี้

1) ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง

2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของครูและบุคลากร เกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ครูและบุคลากรทาง มีความคิดเห็นต่อการศึกษแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3) ด้านการทำงานเป็นทีม (Team Work) แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของครูและบุคลากร เกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการทำงานเป็นทีม (Team Work) จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ครูและบุคลากรทาง มีความคิดเห็นต่อการศึกษแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของครูและบุคลากร เกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ครูและบุคลากรทาง มีความคิดเห็นต่อการศึกษแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration : IC) แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของครูและบุคลากร เกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration : IC) จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการศึกษแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็น แตกต่างกับกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการศึกษา เรื่อง การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมากที่สุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = .31) น้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = .40)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล โดยการวางแผน การเปลี่ยนแปลงและจัดทำสิ่งใหม่ ๆ ในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความแน่วแน่ในอุดมคติ ความเชื่อและค่านิยมในการปฏิบัติงานว่าจะสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ จะเห็นได้ว่า โดยรวมนั้นผู้บริหารมีความรู้ทางวิชาชีพ มุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ มีบุคลิกน่าเชื่อถือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิทยาในการบริหาร มีความสามารถความชำนาญในการบริหารและจัดการศึกษาได้ดี และที่สำคัญ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนางาน อย่างไรก็ตามองค์การต่าง ๆ ของไทยยังขาดวิสัยทัศน์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จะตามกระแสนโยบายและแนวการทำงานของผู้มีระดับสูง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์และตัดสินใจทำอะไรใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากแผนนโยบายที่ส่งมาจากเบื้องบนหรือแนวปฏิบัติเดิมเดิมที่ทำกันมาช้านาน ซึ่งนายณัฐพล ธิปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในเวลานั้น ได้นำแนวทางการบริหารของรัฐบาลมาต่อยอดเป็นแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของชาติรวมทั้งนโยบายของรัฐบาล โดยได้มอบนโยบายการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตอนหนึ่งว่าคุณภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ไม่มีคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นในทุกภาคส่วนของโรงเรียน (ณัฐพล ธิปสุวรรณ, 2562 : 5)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารมีความฉับไวในการรับรู้ข่าวและเหตุการณ์ใหม่ ๆ ทางการศึกษา และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานเสมอ จะเห็นได้ว่า การมีความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง อีกประการหนึ่งที่ผู้นำต้องมีเพราะสามารถใช้กระตุ้นเร้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานอยากปฏิบัติงาน แต่ผู้นำยังขาดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ปรับ ประยุกต์ เพื่อประสิทธิภาพของหน่วยงาน องค์การ ขาดความขยันขันแข็ง ว่องไว แก้ไของค์กรได้ทันเวลา อย่างมีความคิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับความจริงบนพื้นฐานของนโยบายขององค์กร ผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีไหวพริบและมีข้อมูลในเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหา การแก้ปัญหาของผู้นำต้องอาศัย

ความรู้ที่จะกำหนดแนวความคิด การมีเซาร์ปัญญาจะช่วยให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความคล่องแคล่วและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความขัดแย้งและความวุ่นวายได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องยึดถือความถูกต้อง มีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรคและเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการทำงานเป็นทีม (Team Work) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์รายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้ครูปฏิบัติงานเป็นทีมเพื่อสร้างจุดร่วมในความสำเร็จ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและการอยู่ร่วมกันของผู้ร่วมงาน องค์กรและสิ่งแวดล้อม ในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลว ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้บริหารพึงมีผู้ที่มีภาวะผู้นำ จะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการทำงาน ทำให้กลุ่มคนในองค์กรสามารถรวมตัวกันได้ผู้ใช้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจ ในการทำงานเป็นทีมซึ่งส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และควรเปิดโอกาสให้ทุกคนในทีมได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอย่างเป็นอิสระเข้าใจและรับฟัง มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างเท่าเทียมกัน นำมาปรับปรุงเพื่อความสำเร็จของทีม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์รายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีจิตใจกว้าง เป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและให้คำปรึกษา และคำแนะนำเมื่อมีปัญหา จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีการวางตัวที่ดีและเหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษามีจิตใจที่กว้าง แต่ยังขาดการยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของบุคลากรเสมอ เห็นความสำคัญของบุคลากรอย่างเท่าเทียมกันและมอบหมายงานด้วยความยุติธรรม ดังนั้นผู้นำที่ดีควรมีการเปิดใจรับฟังผู้อื่นพร้อมเป็นมิตรกับผู้อื่นเสมอ ปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ เต็มใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีบรรยากาศตึงเครียดและผ่อนคลายสลับกันไปตามสถานการณ์ ไม่บึ้งตึงจนครุ้อึด มีความเป็นกันเองพร้อมเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมงานอย่างเสมอ จะส่งผลให้ครูในโรงเรียนมีความสุขกับการทำงานและสามารถพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้นได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration : IC) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการวิเคราะห์รายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้การยอมรับและสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของครู และน้อยที่สุด

คือ ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงานโดยเป็นรายบุคคล จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารยังขาดการวิเคราะห์ความสามารถของครูในสถานศึกษาเพื่อมอบหมายงานให้ตรงตามตามความรู้ความสามารถของครู ขาดการส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ขาดการเสริมแรงทางบวกให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ ครูมีความก้าวหน้า เสริมแรงด้วยการยกย่องชื่นชมเมื่อครูปฏิบัติงานดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของครู เข้าใจลักษณะการทำงานของแต่ละบุคคล ผู้บริหารต้องเรียนรู้ เข้าใจ และให้อภัยให้เป็น ไม่ใช้อำนาจจนเกินไปและปรับตัวได้ทุกสถานการณ์ ยอมรับความสามารถของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนทำงานอย่างเท่าเทียมกัน เข้าใจธรรมชาติของแต่ละคน พร้อมยอมรับฟังข้อเสนอแนะของ ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนำมาพัฒนาให้องค์กรเจริญก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา เรื่อง การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านมิวสิยทัศน์ (Vision) ผู้บริหารควรมองการณ์ไกล มีเป้าหมายที่ชัดเจน จัดสิ่งใหม่ ๆ ให้สถานศึกษา การมิวสิยทัศน์ของตนเองในการบริหารงานถือว่าเป็นเรื่องแรกๆ ที่ผู้บริหารที่ดีต้องมี เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์มีทักษะในการกระตุ้นให้ลูกน้องคิดสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ปรับ ประยุกต์ เพื่อประสิทธิภาพของหน่วยงานและองค์กร
3. ด้านการทำงานเป็นทีม (Team Work) ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันรับฟังความคิดเห็นของส่วนรวมทั้งบวกและลบ ส่งเสริมความคิดบวก แก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยน ความคิดลบ ให้เกิดผลดีต่อส่วนรวม
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กล้าแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิด มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration : IC) ให้เกียรติทุกคน ทุกตำแหน่ง ไม่ดูถูกทั้งทางตรง ทางอ้อม ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจ สนับสนุนให้พัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน โรงเรียนดีเด่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฏฐพล ทีปสุวรรณ. (2562). นโยบายการศึกษา วิทยาจารย์. วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู, 118(10), 5.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2559). ภาวะผู้นำ : ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีทัศน์ต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- อรพรรณ เทียนคันฉัตร. (2560). ภาวะผู้นำเชิงพลวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.